

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2016

Veronika Bucharová

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

Fenomén tetování v zaměstnání a pracovním procesu

Bakalářská práce

Autor:	Veronika Bucharová
Studijní program:	B6703 Sociologie
Studijní obor:	Sociologie obecná a empirická
Vedoucí práce:	PhDr. Michal Tošner, Ph.D.
Místo a rok odevzdání:	Hradec Králové, 2016

Zadání bakalářské práce

Autor: Veronika Bucharová

Studium: F13175

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Název bakalářské práce: **Fenomén tetování v zaměstnání a pracovním procesu**

Název bakalářské práce AJ: Phenomenon of tattoo at the workplace

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se bude věnovat problematice výskytu tetování v kontextu zaměstnání. Cílem bude zachycení toho, jak jsou tělesné modifikace tohoto typu vnímány v zaměstnání a v pracovním procesu u různých profesí, zda představují stigma nebo výhodu, nebo zda je to indiferentní znak. Empirická část se bude skládat z kvalitativního výzkumu, který proběhne kombinovanou metodou. Počet respondentů bude upřesněn v průběhu práce.

MAREČEK, Petr. Tetování není známka vyvrhelů. Mladá fronta Dnes - Královéhradecké vydání. 2012, 23(172). ISSN 1210-1168. Hradecký Dnes, 20120725, S. B3. RYCHLÍK, Martin. Dějiny tetování. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2014, 228 s. ISBN 978-80-204-3286-5. Kerky.cz:tetování v zaměstnání: Dostupné na:<http://kerky.cz/tetovani/tetovani-v-zamestnani/> HALILBASIC, Sara. Tattoos at the workplace. 17 Oct. 2013. <http://ahslibraryofbabel.pbworks.com> HENNESSEY, Rachel. "Tattoos No Longer A Kiss Of Death In The Workplace." Forbes. N.p., 27 Feb. 2013. Web. 16 Oct. 2013. <http://www.forbes.com/sites/rachelhennessey/2013/02/27/having-a-tattoo-and-a-job>.

Garantující pracoviště: Katedra sociologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Michal Tošner, Ph.D.

Oponent: doc. Mgr. Ján Bunčák, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 2.11.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem v seznamu použité literatury uvedla všechny prameny, ze kterých jsem vycházela.

V Hradci Králové dne 28.7.2016

Veronika Bucharová

.....

Anotace

BUCHAROVÁ, VERONIKA. 2016. *Fenomén tetování v zaměstnání a pracovním procesu*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 57 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá pojetím tetování v zaměstnání a pracovním procesu. Problematiku tetování řeším také v kontextu přijímacího pohovoru, zda může mít mikro-pigmentová implantace vliv na negativní rozhodnutí budoucího zaměstnavatele.

V teoretické části práce jsou pomocí knih a odborných prací zabývajících se tímto tématem zmíněny počátky této tělesné modifikace v minulosti a její proměny a pojetí v různých společnostech.

Klíčová slova: Tetování, pracovní proces, přijímací pohovor, předepsaný vzhled zaměstnanců.

Annotation

BUCHAROVÁ, VERONIKA. 2016. *Tattoo at the work and working process*.
Hradec Králové: Faculty of Arts, University of Hradec Králové, 57 pp. Bachelor
Degree Thesis.

This thesis deals with the conception of tattoo at work and working process.

The issue of tattoo is solved also in the context of the entrance interview if the micropigment implamentation can have any negative effect on decission of prospective employer.

By using books and scientific papers dealing with this topic there are mentioned origins of this body modification in the past and its transformations and consepts indiferent societies in the teoretical part.

Keywords: Tattoo, working process, entrance interview, dress code.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu PhDr. Michalovi Tošnerovi, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce.

OBSAH

1. ÚVOD	10
2. CÍL	12
2.1. VÝZKUMNÉ OTÁZKY	12
2.2. HYPOTÉZY	12
3. METODIKA	13
4. TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	14
4.1. FUNKCE TETOVÁNÍ	16
4.1.1. RITUÁLNÍ TETOVÁNÍ.....	16
4.1.2. ESTETICKÉ, DEKORATIVNÍ TETOVÁNÍ	17
4.1.3. EROTICKÉ TETOVÁNÍ	17
4.1.4. MAGICKO- NÁBOŽENSKÉ TETOVÁNÍ	18
4.1.5. LÉČEBNĚ- PREVENTIVNÍ TETOVÁNÍ	18
4.1.6. KOMUNIKAČNÍ A IDENTIFIKAČNÍ TETOVÁNÍ	19
4.1.7. SOCIÁLNĚ-SKUPINOVÉ TETOVÁNÍ.....	20
4.1.8. STATUTÁRNĚ HIERARCHICKÉ TETOVÁNÍ	20
4.1.9. INDIVIDUALIZAČNÍ TETOVÁNÍ	21
4.2. JAK SE TETOVÁNÍ DOSTALO DO EVROPY	21
4.3. TECHNIKY TETOVÁNÍ	22
4.3.1. TETOVÁNÍ A KŮŽE	22
4.3.2. TETOVACÍ NÁČINÍ.....	23
4.3.3. VÝBĚR TETOVACÍHO STUDIA A TATÉRA.....	23
4.4. PATŘÍ TETOVÁNÍ MEZI UMĚNÍ?	24
4.5. PROČ SE LIDÉ NECHÁVAJÍ TETOVAT?	25
4.6. TETOVÁNÍ ŽEN	27
4.7. „DRESS CODE“	28
4.8. REAKCE OKOLÍ NA TETOVÁNÍ?	30
4.9. ODSTRANĚNÍ TETOVÁNÍ	31
4.10. TETOVACÍ SOUTĚŽE	32
4.11. POVOLÁNÍM TETOVACŮ	32
4.12. JAK TETOVÁNÍ PROBÍHÁ A CO CELÝ PROCES OBNÁŠÍ?	34
4.12. SYMBOLIKA TETOVÁNÍ	35

4.13. TETOVÁNÍ DOMA I V ZAMĚSTNÁNÍ.....	37
5. METODY VÝZKUMU.....	40
5.1. VÝSLEDEK ŠETŘENÍ S PERSONALISTKOU	42
5.2. ROZHOVORY S UMĚLCI TVOŘÍCÍMI MIKROPIGMENTOVOU IMPLANTACI.....	43
5.3. VÝSLEDKY ŠETŘENÍ S TETOVANÝMI RESPONDENTY	45
6. DISKUZE.....	47
7. ZÁVĚR.....	48
ZDROJE.....	49
SEZNAM PŘÍLOH	53
FOTOGALERIE	4

1. ÚVOD

Téma, které se zabývá tetováním, jsem si vybrala z toho důvodu toho, že se jedná o velmi zvláštní trend, se kterým se setkáváme v každodenním životě, a pro každého představuje tato ozdoba těla něco odlišného. A také proto, že bude práce přínosem nejen pro mě, ale i pro řadu ostatních, kteří o vlastním tetování uvažují, ale váhají, neboť se bojí, jaký společenský dopad by tetování mohlo mít právě při získávání budoucího povolání. Mne samotnou velice zajímá, jak se názor na tetování mění v průběhu let. Od dob dávno minulých, kdy tetování bylo v České republice výsadou především výtržníků, trestanců a spodiny společnosti, po dobu dnešní, kdy se tetování stává jakousi módou, či originalitou, odlišností od ostatních lidí. Zajímá mne také například to, zda by pro někoho mohlo tetování lékaře představovat určité stigma. A mohlo být důvodem, proč by k němu pacienti ztratili svou důvěru a nenechali se od něho vyšetřit.

Tetování se stává čím dál silnějším trendem. Objevuje se všude kolem nás. Zatímco v zimních měsících jsou lidé na ulicích zahaleni, s oteplením se délka oblečení zkracuje a my si můžeme povšimnout, kolik lidí má ozdobenou kůži nespočtenými kresbami. Od těch pouze symbolických až po důmyslně propracované. V mnoha případech by se dalo hovořit o čistě uměleckých dílech. V letních měsících si můžeme povšimnout na koupalištích kolik lidí tetování má a kolik ne.

V dnešní době se stalo tetování prostředkem jak vyjádřit sám sebe nějakým zajímavým motivem. Jedinec se tím může odlišit od ostatních. Například, když není spokojený s tím, čím je. Chce být v očích druhých něčím výjimečným - a být tak třeba kladně hodnocen svými kamarády. Spousty lidí v něm našlo svou zálibu, ale je zcela pochopitelné, že se najdou i tací, kteří ho stále považují za stigma. Je to stejné jako například s oblečením a barvami – každý má rád něco jiného. Jeden má rád červenou, druhý černou. Stejně tak je to i s tatuáží neboli tetováním.

Cílem bakalářské práce je analyzovat jevy spojené s tetováním v pracovním procesu. Tím se rozumí určitá prostředí, kterými jsou například školy, nemocnice a také průmyslové výroby. Snažila jsem se uskutečnit rozhovory především s lidmi, kteří mají rozsáhlejší tetování na viditelných místech. Zajímalo mne především jejich tetování v kontextu se zaměstnáním.

Vyslechla jsem také umělce zabývající se mikro-pigmentovou implantací, kteří byli ochotni poskytnout mi informace o jejich klientech a všeobecně práci jako takové.

Hlavním úkolem práce je zjistit, jakým způsobem je tetování vnímáno při přijímacím pohovoru. Dále také to, jaký vliv má úroveň vzdělání na rozhodnutí podrobit se tetování. Zda může být tetování stigmatizujícím jevem v dnešní vyspělé společnosti.

V práci jsem se zaměřila na skupinu respondentů s viditelným tetováním. Dotazovaní byli vybráni jednak náhodně s cílem zachytit širší spektrum společnosti, jednak jsem cíleně navštívila prostředí, kde jsem předpokládala, že by tetování mohlo být stigmatizujícím faktorem.

2. CÍL

Hlavním úkolem práce bylo provést kvalitativní šetření pomocí rozhovorů se skupinou respondentů s rozsáhlejším tetováním na viditelných místech, s tatéry a také se skupinou personalistů. Tento záměr se bohužel nepodařilo zcela uskutečnit, protože ze skupiny mnou oslovených personalistů se mi podařilo získat pouze jeden rozhovor.

2.1. Výzkumné otázky

1. Může tetování na viditelném místě ovlivnit výsledek přijímacího pohovoru?
2. Má dosažené vzdělání vliv na rozhodnutí podrobit se tetování?
3. Je v dnešní době tetování stigmatizujícím jevem?
4. Jaký je nejčastější důvod proč se lidé nechávají tetovat?

2.2. Hypotézy

1. Tetování v dnešní vyspělé společnosti nemá vliv na výsledek přijímacího pohovoru.
2. Tetování je charakteristické především pro skupinu dospívajících a mladší generace.
3. Tetování je známkou nevzdělaných lidí.

3. METODIKA

První část práce se zabývá prozkoumáním dat z literatury a internetových zdrojů, kde se nejdříve snažím vymezit, jakým způsobem tetování vzniklo a stručně uvést jeho historii. Představuji také, jaké mělo tetování v minulosti funkce a do jakých kategorií bylo dle odborné literatury Martina Rychlíka rozděleno – zabývá se tímto fenoménem v knize *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*. Poté jsem se zabývala také tím, jak se tetování dostalo do Evropy a jeho pozdějším rozkvětem. Snažila jsem se částečně zaměřit na techniky a nástroje, jaké jsou při tetování v dnešní době používány a jak se liší oproti době dřívější. Důležitou otázkou je také to, proč si vlastně lidé nechávají dobrovolně vpichovat jehlami do svého těla jakési ornamenty a pokusím se také nastínit co je důležité při výběru tatéra. Velice zajímavá se mi zdá také symbolika tetovaných motivů, proto jsem se jich alespoň pár pokusila popsat a vysvětlit tak jejich význam. Nejdůležitější v mé práci ale je, jak je to dnes s tetováním v pracovním procesu, proč si lidé nechávají tyto ozdoby zhotovit a jaký pro ně mají smysl, zda se jedná pouze o estetičnost, nebo nějaký hlubší význam. Zajímalo mě, zda si dotazovaní uvědomili eventuální riziko vlivu tetování na jejich zaměstnavatelnost, zda se zamýšleli například nad umístěním tetování s tím, aby jej eventuálně bylo možné skrýt a zda byla jejich touha po zdobení svého těla silnější, než eventuální riziko potíží při přijímacím pohovoru.

Druhá část se skládá z etnografického výzkumu, při kterém jsou podstatné především kvalitativní rozhovory.

Pro můj výzkum jsem si vybrala polostrukturovaný rozhovor. Tento typ rozhovoru má předem daný soubor témat a volně přidružených otázek, ale jejich pořadí, volba slov a formulace může být pozměněna, případně může být něco dovysvětleno. Konkrétní otázky, které se zdají tazateli nevhodné, mohou být dokonce i vynechány; jiné naopak mohou být přidány. Tento typ rozhovoru je flexibilnější a volnější než strukturovaný, ale na druhou stranu je organizovanější a systematictější než nestrukturované rozhovory. (Hendl 2005)

Rozhovory byly prováděny s lidmi, kteří mají viditelné tetování a byli ochotni věnovat mým otázkám několik minut. Ačkoli to bylo často na ulici, při obědě, či během nákupu, většina oslovených se snažila být vstřícná a přesto, že měli naspěch, pár otázek mi bez problémů zodpověděli. Bohužel s sebou nese rozhovor mnohá negativa, jako například ztráta anonymity, ačkoli respondentům slibujete, že rozhovor zůstane anonymní, může se stát, že i přesto odpovídají jinak, než v dotazníku, kde si jsou jistí, že zůstanou inkognito. (Disman 2011)

Další, s kým jsem prováděla rozhovor, byl tatér Szabi a tatérka Iva. Oba byli velice sdílní. Vyprávěli mi o své práci s velkým nadšením. U obou bylo poznat, že je jejich práce nesmírně baví. Vyprávěli mi o svých klientech, jaké mají zaměstnání, s jakou věkovou skupinou se setkávají nejčastěji. Byly to moc příjemné rozhovory.

Třetí část práce zahrnuje výsledky, které jsem získala z provedených rozhovorů. Respondentům s tetováním jsem pokládala otázku, zda měli někdy díky této „ozdobě“ problémy při hledání nového zaměstnání a také na to, zda se ho snaží nějakým způsobem zakrývat, mají-li ho na viditelném místě.

4. TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Nejprve jsem se rozhodla uvést několik faktů z historie. Tetování jako takové vzniklo již před mnoha lety z Tahitského slova „tatau,“ což v překladu znamená poznamenat, či t'ukat a také z polynéského slova „ta,“ což znamená malovati. Jedná se o druh kresby, při které jsou pomocí tetovací pistole vpichovány jehly s částičky inkoustu pod kůži a vzniká tak tetování, o kterém se říká, že je čitelné ještě půl roku po jedincově smrti. V odborné terminologii se tetování také nazývá „mikro-pigmentová implantace.“

Jak citoval Martin Rychlík Stingla¹ ve své knize *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*: „Všichni jsme oblečeni do své kůže a své oblečení rádi zdobíme. Tetování je jedním z nejstarších, ne-li vůbec nejstarším a nejrozšířenějším způsobem zdobení těla. Tetování patří k minulosti i současnosti. Je fenoménem, který by neměl být opomíjen a přehlížen.“ (Rychlík 2005, 35)

Nejstarší tetování, které bylo kdy dohledáno, bylo na mumifikovaných tělech nalezených na Marshallových ostrovech, Novém Zélandu a Borneu. Tetování bylo již ve starověku běžnou součástí mnoha různých kultur - proto se později dalo lehce zjistit, k jakému kmeni určitý jedinec patřil.

Významy tetování – bylo často posuzováno jako znak postavení ve společnosti, symbol víry a náboženského vyznání, symbol statečnosti a válečnické zdatnosti, erotické lákadlo, vyznání lásky, forma trestu ochranný amulet, či talisman nebo označení otroka, či zločince (Hemingson 2008)

Ottův slovník naučný popisuje v roce 1906 tetování jako: *zvyk rozšířený téměř u všech národů, který záleží v tom, že kůže lidská ozdobuje se výkresy rázu ornamentálního neb symbolického způsobem tímto: ostrým nástrojem provádějí se do kůže zářezy nebo body, jež spojují se ve výkres, který pak natře se barvou pokud možno trvalou.* (Otto 1906: 295)

Tetování mělo a má ze strany sociologů, historiků a znalců umění a kultury malou pozornost. Přitom je to jediná forma umění, která jako materiál využívá živé tkáň. (Rychlík 2005)

¹ JUDr. PhDr. Miloslav Stingl - Český cestovatel, etnograf a spisovatel. Čestný náčelník indiánského kmene Kikapú.

4.1. FUNKCE TETOVÁNÍ

Tetování, které je jehlami zavedeno pod kůži, má několik významů, které se ale v průběhu času mohou měnit. Různý význam mohou mít také pro různé osobnosti. Ačkoli některá tetování jsou si více než podobná, zcela jistě mají pro každého nositele jiný význam. Tatuáže na lidském těle mohou mít různý význam – například psychologický, nebo praktický, oba tyto významy se také mohou prolínat.

Často citovaným spisovatelem zabývajícím se tetováním je *Steve Gilbert* a jeho kniha *The Tattoo History Source Book*. K jeho publikaci jsem se ale bohužel nedostala a tak jsem využila jako zdroj pro své rozdělení funkcí tetování *Martina Rychlíka*, který se nechal *Stevem Gilbertem* inspirovat ve své knize *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*, stejně tak se dělením tetování zabývá také *Vince Hemingson*² v knize *Katalog motivů*.

4.1.1. Rituální tetování

Rituální tetování mělo mnoho významů: Krev, která vytékala z ran vznikajících tetováním, ubírala sílu přítomným démonům, kteří ovládli duši. Nebylo proto nijak zvláštní, že se během tetování přeříkávala všelijaká magická slova. Tetování na území dnešní Barmy představuje mocný amulet. Místní zloději si nechávají vytetovat různá zvířata. Například kočku, protože jim pomáhá získat její hbitost, tiché pohyby a schopnost dobrého vidění v noci. Do nedávné doby byla víra v takové tetování natolik silná, že i policisté při dopadení zloděje tetování raději poškodili. (www.tattoo-dragon.cz)

Symbyly jako amulet si stále nechávají jedinci tetovat převážně v Japonsku. Hasiči si zde velmi často nechávají vytetovat různé vodní živočichy, jako jsou třeba ryby, které je podle nich, mají sílu je ochránit před ohněm.

² Vince Hemingson – Znamý fotograf, spisovatel, dobrodruh, světoběžník, nejprodávanější autor a filmař na Světě.

Další rituální tetování se provádí, když jedinci opouštějí dětství. Zde se hovoří o rituálním jizvení a tatuáži jako o testu imunitní zdatnosti – tělo se musí bránit jak infekci, tak parazitům. Ten kdo přežije a zůstane zdravý, stává se žádoucí, protože je odolný. Za netetovaného chlapce by se nevdala žádná žena a ostatní chlapci by se mu posmívali.

V dnešní době se již výrazně změnila podstata přechodového rituálu. Tu vystihl J. X. Doležal³ v časopise *Reflex*, kde uvádí, že *vymizela vnější, sociální funkce krvavého a náročného tetovacího rituálu, zatímco význam osobní nezmizel a zmizet ani nemůže.* (Doležal 1998)

4.1.2. Estetické, dekorativní tetování

Tetování dává tělu nový šperk a možnost své tělo zkrášlit. Takováto funkce se dnes dostává do popředí a je jedním z hlavních důvodů, proč se lidé nechávají tetovat. Chtějí se odlišit a také líbit. Svých extravagantních tatuáží na obličeji využívali maorští bojovníci, což byli nejznámější tetovaní jedinci všech časů. (Hemingson 2010: 13)

4.1.3. Erotické tetování

Erotické tetování mělo tělu dodávat nevšední a zajímavou krásu. Pro některé kmeny mívalo tetování obzvláštní erotickou přitažlivost. Říkalo se totiž to samé, co platí i dnes – milováno je to, co je krásné. Tetováž je prostředkem, jakým lze u ženy zvýraznit ženskost a u mužů naopak mužnost.

Tetování jsou schována pod oblečením a odhalena jsou až v ten pravý okamžik, čímž zvyšují atraktivitu určité dobývané osobnosti. (Rychlík 2005)

³ Jiří X. Doležal - Český publicista, redaktor, aktivista a fotograf; sběratel trilobitů; jeden z nejznámějších zastánců legalizace užívání marihuany.

4.1.4. Magicko- náboženské tetování

V tetování některých komunit může být z velké části zastoupen prvek magie. Takovéto zdobení často napodobovalo ochranné božstvo, nebo mělo odrazovat určité nebezpečí, nebo naopak dodat jedinci nějakou schopnost. Indiáni z Peru věřili, že když se bude člověk podobat nějakému zvířeti, dostane pak i jeho schopnosti.

Émile Durkheim uvádí ve svém díle *Elementární formy náboženského života*: „Totemické obrazy nelze nalézt pouze na předmětech, ale sami lidé se stávají jeho nositeli. Díky tetování se totem stává součástí jich samých a domorodec sám si je vědom, že mu tyto deformace mají alespoň konvenčně dát vzhled jeho totému.“ (Durkheim 2002, 127)

Co se týče dávných pověr, tak například na Fidži bylo tetování pro ženy velmi důležité z toho důvodu, že pokud ženy zde zemřely bez ozdobeného těla tetuáží, byly po smrti napadány duchy ostatních mrtvých žen a musely jim v posmrtném životě sloužit. S magií bývá spojena i víra v náboženství – to se velmi často objevovalo právě ve vytetovaných motivech, později ale bylo v souvislosti s biblí zakázáno. (Vykydalová 2005)

4.1.5. Léčebně- preventivní tetování

Léčebně preventivní tetování svým způsobem souvisí i s předchozí funkcí, a to s funkcí magickou. Bylo objeveno na těle nejstaršího nálezu – mumie Ötzi, na jeho těle bylo nalezeno několik tetování v okolí kloubů a na dalších významných akupunkturálních místech. Pozdější doktoři, kteří viděli fotografie mumie Ötzi, říkali, že kdyby k nim přišel pacient, který by měl takový rentgenový nález jako právě Ötzi, aplikovali by akupunkturu na stejná místa, jako měl on tetování. (Rychlík 2014)

Na ostrově Borneo, mělo odhánět celou řadu chorob tetování na prstech. V africkém Maghrebu, se nechávali obyvatelé tetovat na obličejě a dlaně právě proto, že to mělo nositeli přinést štěstí a zvýšit jeho plodnost.

U Inuitů⁴ měla krev, která vytékala z ran způsobených tetováním též léčebné účinky, a proto ji ženy, které tetovaly, olizovaly přímo z čerstvé rány. Některé ženy se nechávaly tetovat také na líce, protože věřily, že jim to pomůže od bolesti zubů. (Rychlík 2014)

4.1.6. Komunikační a identifikační tetování

Komunikační a identifikační tetování sděluje jisté pocity, názory, či postavení ve společnosti. Vytetované symboly občas vážně mohou fungovat jako komunikační nástroje, protože vypovídají o svém nositeli více, než by si občas sám přál. Například v řecké společnosti byli tetováním označováni zločinci a otroci. Třeba písmeno „K“ mělo znamenat, že jedinec byl křivě obviněn a písmeno „F“ měli vytetované uprchlí otroci. Takovému označení se později nevyhnulo ani Rakousko-Uhersko, kde toto značení zavedla Marie Terezie.⁵ Co v dnešní době známe asi všichni, je tetování vězňů koncentračních táborů. Vězni byli označováni vytetovanými čísly na ruce. (Hemingson 2010)

V Los Angeles mají hispánští vězni vytetované slzy pod očima a každá slza značí rok, strávený za mřížemi. V Polynésii značil potetovaný ret u ženy velký smutek, zároveň se zde ale tetování používalo jako památka na milované osoby. Na Havaji bylo bohatě tetované tělo vnímáno jako součást váženého rodokmenu.

Marcel Mauss rozumí pod studiem tělesných technik studium symbolického řádu. Kolektivně sdílené pohybové a smyslové zkušenosti jsou ztělesněnými aspekty určité kultury. Kulturní rozdílnost v nakládání s tělem je charakterizována strukturálně-symbolickým umístěním člověka ve společnosti. (Mauss 1973)

⁴ Inuité - Skupina domorodých obyvatel mongoloidního původu severní části Severní Ameriky (Kanada, Grónsko, Aljaška) a severovýchodní Asie.

⁵ Marie Terezie - Byla vůbec jedinou vládnoucí ženou na českém trůně.

4.1.7. Sociálně-skupinové tetování

Sociálně-skupinové tetování mívají hlavně jedinci, kteří zapadají do určitých sociálních skupin. Takovýchto znaků může být nespočet. Tetováž může vyjadřovat, že jsme členem nějakého kmenu, nebo že patříme k různým skupinám – ať už náboženským, či profesním. Například motorkáři v Americe si nechávali vytetovat „1%“ protože hlásali, že problémová je pouze setina jezdců.

Další častou skupinou tetovaných jsou vojáci, kteří si nechávají vytetovat odznak svých jednotek. Tetování takových skupin bývá zpravidla dobrovolné, ale může být i nucené. (Hemingson 2010)

4.1.8. Statutárně hierarchické tetování

Statutárně hierarchické tetování navazuje na výše uvedenou funkci. Podle toho, jak byl jedinec ozdoben, jak náročné a rozlehlé tetování měl a také podle jeho motivu, bylo možné poznat, jaký společenský status člověk zaujímá. Na Markézách byly vdané ženy tetovány na pravé ruce a levé noze. Ženy Inuitů byly tetovány na bradě, aby každý věděl, že jsou již vdané.

Členové politické, válečnické či loupeživé společnosti v Polynésii, se například poznali podle tetování, které bylo tím složitější, čím hierarchicky výše byl jeho nositel. (GENNEP⁶ 1997)

⁶ Arnold Van Gennep - francouzský antropolog, religionista a etnolog.

4.1.9. Individualizační tetování

Je něco, jehož by si každý jedinec měl vážit, je jeho součástí a patří k jeho osobnosti. Maorští náčelníci byli tak pyšní na své tetování, že ho používali i místo svého podpisu – například u důležitých smluv. Tato funkce se příliš nezměnila. V dnešní době si také jedinci dávají tetování, aby se nějakým způsobem odlišili od ostatních a byli originální. Právě proto se říká, že jedno tetování patří pouze k jednomu člověku. (Rychlík 2014)

4.2. JAK SE TETOVÁNÍ DOSTALO DO EVROPY

Jak se vůbec fenomén tetování dostal k nám do Evropy? James Cook přivezl roku 1775 z jižních moří do Evropy Tahit'ana a jeho polynéské tetování vyvolalo u evropské vysoké šlechty úplnou tattoomanii. (Fiksa 2005)

To byl vůbec takový první moment, kdy se lidé o tetování začali zajímat. Hodně se v té době tetovaly dnes již tradiční motivy. Například srdce, růže, kotva, meč a spousty dalších.

Proto v dnešní době nemůžeme o tetování mluvit jako o novém módním trendu, protože tento trend přetrvává již několik staletí. Jediné, co se v tomto smyslu mění, jsou techniky, kterými je zdobení těla prováděno, a také motivy, jaké si nechávají lidé vytvořit. Většina tatérů již v dnešní době používá elektrický tetovací přístroj, ale najdou se stále i tací, kteří strojky vůbec nepoužívají a tetují ručně – ruční práce je charakteristická zejména pro japonská barevná tetování. Takovéto tetování je náročnější jednak pro tatéra, ale také pro jeho zákazníka, je rozhodně bolestivější a trvá o mnoho déle, než tetování moderním strojkem.

Je zřejmé, že tetovaných v posledních letech rapidně přibývá – co bylo dříve pouze předsudkem minulosti, znakem kriminálníků a námořníků, v dnešní době již proniklo jako oblíbená ozdoba těla do všech vrstev společnosti. Tomu napovídá také fakt, že tetovací studia jsou čím dál tím více obsazena a čekací doba může být i několik měsíců a u vyhlášených tatérů klidně i rok. Klientela bývá velice pestrá, už se nejedná pouze o kriminálníky a lidi z nižších tříd, jako tomu bylo dříve.

V dnešní době navštěvují tetovací salóny lékaři, policisté, právníci, ředitelé společností, či profesori. Zcela běžně se s tetováním setkáváme u známých osobností, jako jsou například Angelina Jolie, Brad Pitt, z českých představitelů zejména kontraverzní kandidát na prezidenta České republiky - Vladimír Franz, dále většina známých populárních osobností.

Samozřejmě tímto dochází k další popularizaci tetování, neboť tyto populární osobnosti se automaticky stávají vzory pro dospívající generaci. Často si nechávají dělat i podobné motivy jako mají jejich idolové. Většinou je ale každé tetování alespoň trochu jiné – originální, protože každý umělec chce do svého díla dát něco málo ze sebe, aby bylo poznat, kdo je autorem tetování. Bohužel to s sebou často přináší generační rozpor, neboť generace rodičů a prarodičů by byla jistě raději, kdyby takovéto ozdoby vůbec neukazovali a jejich potomci si je pak podle nich nenechávali dělat.

4.3. TECHNIKY TETOVÁNÍ

4.3.1. Tetování a kůže

Lidská kůže je velmi složitý orgán, který je složen ze tří základních vrstev – pokožky, škály a podkožních tkání, pomocí níž se kůže napojuje na svaly a kosterní soustavu. Svrchní část pokožky má schopnost se velmi dobře regenerovat pokud je poškozena. Zde se pak naskytá otázka, proč tetování vydrží celý život a ne pouze pár týdnů, či měsíců, než se pokožka zregeneruje?

Trvanlivost tetování je dána tím, že tetování, které je vytvořeno správně, propustí částičky barviva pod pokožku mezi pokožku a škáru. Tyto částičky barviva sice tělo vnímá jako cizí předmět a kdyby mohlo, okamžitě by se jich zbavilo, ale pigmentové implantace jsou příliš velké a tak jsou pouze obaleny a pohlceny makrofágy.⁷ Poté je barvivo v kůži uvězněno navždy. (Hemingson 2010)

4.3.2. Tetovací náčiní

Tetovací náčiní musí být patřičně ostré, aby se dostalo pod první část pokožky. Dříve pro vpravení barviva pod kůži sloužily lastury, jehly, dřevo, či kosti. Až do začátku průmyslové revoluce, kolem roku 1892 se tetování provádělo výhradně ručně. Dnes již většina tatérů využívá elektronické strojky. Najdou se ale ještě i v dnešní době výjimky, které stále tetují ručně. Tetování strojkem je rozhodně jednodušší a zajisté i rychlejší, přesnější a méně bolestivé. (Hemingson 2010)

4.3.3. Výběr tetovacího studia a tatéra

Tatéra bychom mohli tak trochu porovnat s automechanikem, některý je lepší, některý zase horší. Někdo se specializuje pouze na motorky, jiný pouze na osobní automobily a další se snaží dělat všechno. Ne vždy se mu to ale povede na výbornou. To samé platí také u tatérů. Někteří se snaží dělat všechny styly a ani jeden neumí dokonale, jiní se snaží specializovat pouze na nějaké styly, které se jim líbí a baví je. (Hemingson 2010)

Bývá též vhodné prohlédnout si předem práce, které tatér dělal. Pokud z nich budete mít pocit, že je to přesně to co si představujete a nestyděli byste se nosit takovýto obrázek po celý život na svém těle, objednejte se na konzultaci, abyste měli možnost si prohlédnout i jeho salón.

⁷ Makrofágy – Bílé krvinky.

Když vkročíte do dveří a uvidíte, že má na policičce vyskládané ceny za výhry v konvencích, tak vám bude jasné, že se jedná o tatéra, který něco umí a něco dokázal.

Dále je také důležité, v jakém salonu pracuje. Říká se, že čistota je půl zdraví. Hygiena musí být pro dobrého tatéra na prvním místě. Pokud má všude čisto, na rukách rukavice, křeslo obvázané potravinářskou fólií, jehlu před vámi otevře z neporušeného obalu, naleje barvy, které na vás bude používat do nových kalíšků, máte vyhráno. Po zdravotní stránce by neměl nastat žádný problém.

4.4. PATŘÍ TETOVÁNÍ MEZI UMĚNÍ?

Často se spekuluje nad tím, zda patří tetování mezi umění, či nikoli. Samozřejmě existují různé skupiny tatérů. Někteří pouze obkreslí něco, co již někde viděli, to jsou spíše řemeslníci. Ale jsou i tací tatéři, kteří si vymýšlejí samy své motivy a do každé „kérky“ dají alespoň něco málo ze sebe. Nebo vymyslí symbol tak, aby zahrnoval co nejvíce z jeho osobního stylu a tím pádem bylo na první pohled poznat, že tetování dělal on. To už umělec zajisté je.

Jeden z největších umělců dřívější doby byl určitě *Ed Hardy*⁸, který si otevřel tetovací studio a jehož mottem bylo: „Tetování je umění a jako každé umění se jej je potřeba naučit.“ Proto hledal mladé talenty a učil je umění tetování. (Fiksa 2005)

⁸ Don Ed Hardy – Americký tatér, který je svou tvorbou známý po celém světě a má i svou oděvní a doplňkovou značku „Ed Hardy.“

4.5. PROČ SE LIDÉ NECHÁVAJÍ TETOVAT?

Když se zamyslíme nad tím, proč se lidé nechávají tetovat, napadne nás jistě několik důvodů. Někteří to určitě dělají proto, že se rádi liší od ostatních. Uspokojení z vlastnění něčeho originálního existuje v naší společnosti od nepaměti. Naproti tomu snaha o odlišení se a jedinečnost jednotlivce se naplno projevuje až v současné postmoderní době. Pluralistickými tendencemi naší doby jsou ovlivňovány všechny fenomény, včetně fenoménu módy.

Každý jednatel má jiný vztah k módě a módním trendům. Sám pojem módy je velmi ambivalentní, protože každá móda podléhá svým soudobým trendům a většina lidí se snaží těmto trendům nějakým způsobem přiblížit, ovšem samozřejmě je mnoho těch, kteří nepodléhají žádným trendům a v podstatě je otázkou módy nechávají zcela lhostejnými. V demokratických společnostech mají ale jedinci velký prostor pro seberealizaci a projevení vlastní kreativity. (Stěhulová 2013)

Na druhé straně si ale člověk, který tenduje k tomu vyvíjet se jako individualita, mnohdy neuvědomuje, že i jeho styl je mu většinou nenápadně implementován prostřednictvím médií. Navíc je dnes zcela běžné, že stejné módní prvky se nosí prakticky po celém světě. Mnozí lidé pak popírají, že by módu sledovali a brali na ni ohled. Neuvědomují si ale, že i oni se podrobují módnímu diktátu. A to právě proto, že se bojí, aby si na sebe neoblékli něco, čím by se mohli vyloučit z kolektivu ostatních, anebo by se v jejich očích mohli zesměšnit. Lidé si v podstatě vůbec neuvědomují, do jaké míry diktátu módy podléhají, ať už cíleně, nebo zcela nevědomě. (Stěhulová 2013)

Jiní se ale naopak chtějí podobat svým idolům, někdo chce například vyjádřit své náboženství, nebo ukázat, že je součástí některé skupiny.

„Člověk je plátnem, na něž se maluje látkami a barvami.“ (Fisher-Mirkin 1995: 15)

„Během tisíců let se ženy oblékaly a zdobily, aby se líbily mužům, kdežto muži si barvili své obličej i tělo, propichovali si nosy kostmi a užívali oděv k tomu, aby zastrašily své nepřátele.“ (Peaseovi 2002, 75)

Motivy a místa, kam se lidé nechávají tetovat, jsou odlišná. Ženy jsou většinou zastánkyněmi menších a něžnějších motivů na místech, která jsou méně viditelná a dají se lehce zakrýt, zatímco muži často volí tetováže větší, drsnější a na více viditelných místech.

Význam tetování se v průběhu několika let značně proměnil. Zatímco v dřívějších dobách bylo tetování pouze výsadou určitých skupin (příslušníků mafie, prostitutek a kriminálních) dnešní pohled na tetování je zcela odlišný. V dnešní době je chápáno jako módní doplněk. Nositel jím chce naznačit, co má rád, nebo co se mu líbí.

Často se setkáváme s tím, že tetování si nechávají vyhotovit především lidé, kteří spadají do stejné skupiny. Lidé potetovaní mívají často potetované kamarády.

Tělesné techniky jsou naučeny socializací a enkulturací a jsou zvykové, habituální. Upravené techniky těla se často projevují v odlišných způsobech vykonávání běžných tělesných potřeb. Například stolování, hygieny, běhání atd., a zobrazují sociální prostředí, v němž a pro něž byly naučeny. Způsob provádění tělesných aktivit v návaznosti na určité sociální prostředí vyjadřuje sociální umístění jejich tvůrce a verbálně i neverbálně jej spojuje s dalšími lidmi nacházejícími se v obdobném prostředí. (Mauss 1973)

Tetování, si dle Dagmar Křížové „nechávají vyhotovit většinou lidé mladších ročníků. Hlavním motivem je pro ně neodolatelné puzení stát se členem referenční skupiny, kdy touha po vyhotovení tetování převládá nad preferencí motivu, který by měl pro tetovaného pouze osobní význam.“ (Křížová 1996)

4.6. TETOVÁNÍ ŽEN

Některé ženy popisují své tělesné umění jako způsob, jak se bouřit proti mužské dominanci a „kultivovat“ tak moc nad svými vlastními těly. Svým zjizveným, propíchaným a silně potetovaným tělem chtějí ukázat, jak jednoduše dokáží odmítat tlaky vnějších médií a módy různorodých kosmetických značek a odmítají tím roli „správného“ ženství. Další skupina těch, kteří sami sebe nazývají „moderní primitiva,“ vidí v tradičních formách zdobení těla, způsob, jak zachránit své tělo od problémů moderního světa. Ve všech těchto případech má tělo značný sociální význam.

Na počátcích 90 let, novináři a sociologové začali psát o takzvané „tetovací renesanci,“ což mělo za následek nejen nárůst tetovacích salónů, ale také rostoucí zájem o tetování z řad střední třídy, včetně žen.

Tetování je nejznámější netradiční zdobení těla na západě, které bylo praktikováno moderními Evropany a Američany po mnoha staletí. (PITTS 2003)

Slavná česká kuchařka Kamila Rundusová, publikující pod pseudonymem Kamu's Mise en Place, vyprávěla v jednom rozhovoru o tom, jak se jí v Čechách všichni smáli, že si nechává dělat tetování jenom proto, aby vynikla, protože si podle nich připadala méněcenná. Zatímco na Novém Zélandu a ve Vietnamu, kde obvykle lidé tetování nenosí, ji všichni obdivovali, takřka se jí málem klaněli, protože pro ně byla ženou, která vydržela bolest.

4.7. „DRESS CODE“

Pro tento výraz nemáme v Čechách ustálený přímý výraz, všichni ale víme, že „dress code“ je označení pro pravidlo upravující způsob oblékání a obouvání se k určité příležitosti a na určité pracovní pozice atd. V dnešní době nalezneme mnoho pracovních míst, kde je předepsán zaměstnavatelem určitý vzhled zaměstnanců. Může se jednat například o banky, nemocnice, pracovní pozice v kancelářích, samozřejmě typické pracovní oblečení mají také lidé ve výrobním procesu. „Dress code“ neurčuje pouze to, jak se mají lidé do práce oblékat, ale zasahuje do celého vzhledu zaměstnanců. Proto i tetování může být porušením předepsaného vzhledu v pracovním procesu.

Dress code může mít každá instituce jinak přísný. Některé firmy se spokojí s konstatováním, že nebudete do práce chodit v džínách a teniskách, jiné specifikují i takové detaily, jako že ženy i v parném létě musí nosit punčochy, nesmí mít například úzká ramínka na šatech, zcela nepřijatelné je aby byla vidět část spodního prádla (ramínka podprsenky).

V článku „*Díky tetování jsem přišla o práci,*“ popisuje 28 letá Adéla svůj příběh o tom, jak dostala výpověď kvůli nenápadnému tetování:

„Nastalo léto, venku byly tropické teploty a já musela vyrazit na pracovní schůzku. S nechtí jsem na sebe vzala silonky a šaty s rukávem, tak jak bylo předepsáno mým zaměstnavatelem, vyčesala jsem si vlasy do drdolu, abych alespoň na krku cítila vítr z větráku a vyrazila jsem s úsměvem do kanceláře. Na nějaké tetování za krkem jsem si v tu chvíli vůbec nevzpomněla. Až do momentu, kdy si mě k sobě zavolal nadřízený a tvářil se, jako by mu spadly hračky do kanálu. Všichni jsme si samozřejmě bodře tykali, to byla také součást „firemního imidž“, takže mi s úsměvem sdělil, že sice je za mnou vidět kus práce, ale je mu líto, musí se mnou kvůli mému tetování rozvázat pracovní poměr pro hrubé porušení kázně a ještě mě osočil z toho, že jsem své tetování zapřela u pohovoru – pokud bych jej přiznala, ani by mě nepřijali, neboť filosofie těch, kteří se nechávají tetovat, se neslučuje s prací v prestižní bance. Nesla jsem to sice těžko, ale i přesto, že mi kamarád právník chtěl sepsat žalobu, že to je diskriminace, nechala jsem to nakonec být.“ (Matoušová 2014)

4.8. REAKCE OKOLÍ NA TETOVÁNÍ?

I přesto, že tetování začíná být v dnešní době velmi časté a vidíme ho denně kolem nás, najdou se mezi námi stále i jeho odpůrci.

Každý člověk přistupuje k tetování jinak, postoj je ovlivněn mnoha skutečnostmi. Nejčastěji tetování zavrhnou starší lidé, kteří si stále tetování spojují s kriminálními živly nebo se záletnými námořníky, případně je pro ně tetování zkrátka výstřední a nedůstojné. (Fiksa 2005)

Jsou ale také lidé, kteří tetování uznávají, ti se dělí do několika skupin. Jednou takovou skupinou mohou být lidé, kterým se tetování sice líbí, ale sami by si nic vytetovat nenechali. Další skupinou jsou tací, kteří mají tetování rádi, ale nechali si udělat pouze malý a nenápadný obrázek, který je většinou na místě, kde není pod oblečením vidět a je spousta lidí kolem nich, kteří o něm ani vůbec nevědí. Poslední skupinou jsou lidé, kteří si dávají tetování veliká a na viditelná místa a je jim úplně jedno, co si o nich okolí pomyslí.

Doby, kdy bylo tetování charakteristické pouze pro kriminální živly, jsou již minulostí. Dnes může mít tetování stejně tak zedník, jako právník. Tetování se znovu, po mnoha letech, stává běžnou součástí společnosti. Každý k němu ale stále může mít jiný postoj – každému se líbí jiné motivy, velikosti a také i styly, jakými jsou tetování provedeny.

4.9. ODSTRANĚNÍ TETOVÁNÍ

Pohled na tetování se v historii velmi často měnil, měnil se také často tvar a velikost tetování. Samozřejmě bylo někdy trendem barevné tetování a jindy pouze černé. To, co se v tomto ohledu nezměnilo, je lidská přirozenost měnit svůj názor na cokoli, co nás obklopuje. Proto ani tetování není žádnou výjimkou. Představuje permanentní připomínku něčeho nebo někoho, kterou má jedinec na očích každý den. V průběhu života může dojít u tetovaného jedince ke změně názoru, k vyzrálosti či jinému podnětu, který ho vede k přetváření, změně či odstranění vytetovaného objektu.

Odstranění tetování pomocí laseru mělo ve svých prvopočátcích až téměř destruktivní účinky. Docházelo k nenapravitelnému zjizvení velké plochy kůže tetovaného, který již dál tetovaný nechtěl být. S vývojem technologie přichází objev fototermolýzy, která umožňuje selektivně odstranit pouze cílové nežádoucí struktury v impulsech, které cítíme pouze několik málo nanosekund. Medicína v této oblasti udělala velké pokroky a další má na dosah. (Brenstein 2007)

Laserové odstranění tetování je již v dnešní době poměrně jednoduchý a častý kosmetický zákrok, který umožňuje nechtěné tetování buď postupně zcela odstranit, nebo ho zesvětlit za účelem snadnějšího překrytí novým a kvalitnějším tetováním. Krátké pulsy vysoce koncentrované světelné energie jsou při tomto zákroku zaměřeny na tetovací barvu pod kůží, kde je při použití správné vlnové délky a dostatečné energie tato barva defragmentována na menší částice. Imunitní systém pak tyto roztržštěné částice barvy v průběhu několika následujících týdnů vylučuje a tím tetování postupně bledne. (www.odstraneni-tetovani.com)

4.10. TETOVACÍ SOUTĚŽE

Tetovací soutěže neboli konvence se konají po celém světě, v Praze byla poprvé roku 1998 a od té doby se koná pravidelně každý rok. Na tento festival tetování se sjíždějí tatéři z celé Evropy, příznivci tetování, ale i lidé, kteří třeba jen přemýšlí o tom, že si nechají někdy v budoucnu „kérku“ udělat. Většinou mají tatéři domluvené modely předem, ale najdou se tam i tací, kteří si domlouvají své zákazníky až přímo na místě. Na konci tohoto festivalu se vyhláší vítězové různých kategorií – old school, new school, crazy tattoo, colour tattoo, black tattoo, a tak dále.

Radek Fiksa o tetovací soutěži říká: *„Kdo to jednou zažije, těžko zapomíná. Vstoupíte do haly a omráčí Vás zvuk včelího roje, změř' ohlasů přítomných návštěvníků a hlasitá hudba. Vaše vlasy se naježí a po těle Vám naskakuje husí kůže. Jste na tattoo conventionu.“* (Fiksa 2005)

4.11. POVOLÁNÍM TETOVAČ

Tatér, tetovač „kérkař“ je člověk, který se zabývá tetováním. Od různých skic, nákresů, až po realizaci na kůži druhého člověka. Má velikou zodpovědnost, protože vytváří něco, co bude člověka zdobit navěky. Malíř může své dílo smazat, pokud s ním není spokojen, obraz lze přemalovat, zmačkat, nebo zahodit. Tetujeme-li však na lidskou kůži, musíme být dokonalí, bezchybní. Tatér má pouze jeden pokus a jako plátno mu slouží právě lidská kůže. Ta nelze smazat, přemalovat, ani smýt. Při své práci tudíž musí být naprosto soustředěný a při smyslech. (Fiksa 2005)

Pokud se někdo rozhodne dělat tatéra, mělo by ho zajisté bavit i malování, protože to jde spolu ruku v ruce. Většina lidí se chce svým vytetovaným motivem odlišit od ostatních. Vybírají si vesměs motiv, který daného člověka nějakým způsobem charakterizují. Netouží po tom být jedním z mnoha, být ozdoben jakýmsi motivem, který na svém těle nosí kdokoli. Tetování by nemělo být, a většinou pro lidi, kteří ho dělají, ani není přímo zaměstnáním, je spíše koníčkem a zábavou. Nemůže ho dělat každý. Pro toto povolání v sobě musí mít člověk jistou dávku umění i odvahy. Musí mít výtvarné i lidské citění.

V případě, že již má tatér tolik zkušeností, aby se svými dovednostmi uživil, bere své působení na tatérské scéně jako zaměstnání. (Sanders a Valit 2008)

Většina tatérů se začíná učit na ovocných plodech, od kterých postupují přes vepřovou kůži na kůži lidskou. Jako vůbec první tetování na lidské kůži si tatér často vyzkouší sám na sobě. Zřídka se může obětovat i kamarád. Velká část tetovačů má umělecké vzdělání. Je pravda, že ne vždy dokončené, což bývá zpravidla proto, že tatér potřebuje svobodu a volnost a té se většinou ve škole nedočkali.

Když jsou lidé s tetováním spokojeni, často se vrací, protože jak se říká „první tetování velmi často nebývá tetováním posledním“. Dále doporučují tatéra svým známým a takhle přicházejí další a další klienti a tvoří se známé jméno.

4.12. JAK TETOVÁNÍ PROBÍHÁ A CO CELÝ PROCES OBNAŠÍ?

K tetování se používají obyčejné tuše a různé barvy. V dnešní době je již několik druhů barev a také firem, které vyrábějí produkty vhodné k tetování. U primitivních národů se dříve používalo hlavně uhlí, popelové kaše a stělný prach.

Většina tatérů tetuje dle předlohy, kterou si buď zákazník přinese, nebo kterou tatér sám nakreslí. Poté ji obtiskne na kůži a pak už jen vpichuje jehly a tetuje.

Bolest při tetování je zcela individuální, každý člověk má jiný práh bolesti. Většinou bývá začátek nebolestivý, zákazník na vpichy nijak nereaguje, až poté, co jsou vytvořeny obrysy, začnete bolest způsobenou tetováním pomalu vnímat. Kůže je podrážděná a tělo začíná bolest vnímat čím dál více. Samozřejmě hraje také velkou roli umístění tetování. (Fiksa 2005)

Když se podíváme na celý průběh tetování, tak nejprve přijde na řadu příprava. Ještě než se vydáme do tetovacího salónu, měli bychom být pořádně najedení, vyspáni a napití. Samozřejmě není vhodné konzumovat alkohol, či jiné drogy a léky.

Když jsme již rozhodnutí a sedíme v křesle, tatér nám místo tetování oholí a odezinfikuje. Poté si s námi dohodne přesné umístění a nakreslí šablonu. Člověk by si měl být na 100 % jistý svým rozhodnutím, pokud má sebemenší pochybnost, je lepší tetování odložit, nebo si ujasnit případné pochybnosti, či otázky s tatérem. Poté si tatér připraví všechny věci, které bude po dobu procesu tetování potřebovat, a přijdou na řadu obrysy. Další fází je stínování a vybarvování a na závěr dokončení. Tatér nechá „kérku“ chvíli odpočinout a poté setře zbytek krve a plazmy a tetovazž zakryje – přelepí fólií.

Martin Rychlík píše ve své knize *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*: „Tetování je zvyk rozšířený téměř u všech národů, který záleží v tom, že kůže lidská ozdobuje se výkresy rázu ornamentálního nebo symbolického způsobem tímto: ostrým nástrojem provádějí se do kůže zářezy nebo body, jež spojují se ve výkres, který pak natře se barvou pokud možno trvalou.“

4.13. SYMBOLIKA TETOVÁNÍ

Symbolikou tetování jsem se rozhodla zabývat také proto, že mne velmi zaujal článek, který odkazuje na jednu příhodu, kde motiv tetování mohl svého nositele stát život.

„Německý deník Das Bild zveřejnil zprávu o německém doktorovi židovského původu, který odmítl operovat pacienta, protože byl nositelem nacistického tetování. 36letý muž měl na ruce vytetovanou nacistickou orlici držící v drápech svastiku. Lékař se vyjádřil, že je proti jeho přesvědčení operovat někoho s takovýmto symbolem na těle. Ženě pacienta doslova oznámil: „Jsem žid. Vašeho manžela nebudu operovat.“ (Painart, 2012)

Tento článek samozřejmě vzbudil vlnu různorodých názorů, kdy se řešil spor mezi povinností lékaře, který je vázán Hippokratovou přísahou a jeho osobním přesvědčením.

Osobně se přikláním k tomu, že lékař je skutečně vázán Hippokratovou přísahou a měl by ošetřit každého pacienta, který jeho pomoc potřebuje.

Abychom se zabývali ale i veselejšími motivy, vybrala jsem pro vysvětlení ty, které uvedli dotazovaní tatěři jako nejoblíbenější.

SRDCE – velmi často tetovaný symbol, který je věčným symbolem lásky, milenců a také životní síly. Byl to velice oblíbený symbol vojáků, pro které to byla památka na milovanou dívku, která je díky tomuto symbolu doprovázela na nebezpečných cestách.

KVĚTINY – ztělesnění přírody a symbol života a znovuzrození. V některých kulturách znázorňuje květina tamní víru. Dále se symboly vysvětlují podle jednotlivých květin. U některé květiny také záleží na tom, jakou má barvu. Například bílá značí čistotu a červená lásku.

HRACÍ KOSTKY – znázorňují metaforu života. Tak jako nedokážeme ovlivnit, jaká čísla nám padnou na kostkách, tak stejně tak nedokážeme odhadnout budoucnost v tomto nestálém světě. Ve hře, stejně jako v životě bývá hlavním faktorem štěstí.

MOTÝL – pro svůj krátký život býval často posuzován jako symbol nestálosti a pomíjivosti. Dále může také symbolizovat duši, která opustila tělo. V Japonsku motýl symbolizoval nově se rodící krásu a půvab.

PTÁCI – metafory různých nálad a období. Často mají symbolizovat volnost, cestu, štěstí a naději.

LAPAČ SNŮ – v dnešní době velmi oblíbený a velmi rozšířený motiv mezi ženami. Nejčastěji si ho nechávají vytetovat na záda, paže, či stehna. Je to symbol, který působí velmi tajemně a je složen ze tří částí, kdy každá část má svůj význam.

Kamínek – uprostřed síťky znázorňuje „vlastní já“ člověka, kterého je potřeba chránit před negativní energií.

Kruh lapače – představuje svět a vesmír, který chrání kamínek uprostřed.

Peříčka – jsou přivázána ke kruhu a zachytávají vesmírnou energii, filtrují špatné sny a odhánějí negativní energii.

KOTVA – Kořeny její symboliky sahají hluboko do historie. Je velmi oblíbená například u námořníků a lidí milujících vodu. V dnešní době bývá ale také často symbolem usazení se - velmi často bývá vytetovaná spolu s datem svatby.

Tyto a mnoho dalších symbolů ztvárnil, popsal a vysvětlil *Vince Hemingson*, ve své knize *Katalog motivů, 2010*.

4.14. TETOVÁNÍ DOMA I V ZAMĚSTNÁNÍ

Často se můžeme setkat s tím, že si necháme udělat tetování, které se nám osobně líbí, ale v ostatních takové nadšení nevzbuzuje. Určitě bude záležet na tom, jaký motiv, velikosti a místo zvolíme. Další otázkou může také být, na jaké pracovní pozici půsíme, nebo jakou bychom případně chtěli zastávat.

Obvykle nemusí nikomu vadit malé tetování na boku – nemusí o něm přeci nikdo vědět. Diskutabilní je tetování na obličeji či zápěstí, tam už to viditelné je, a to v každé situaci.

Případný nesouhlas rodičů bude jistě méně zásadní, než fakt, že takovéto tetování může ohrozit eventuální přijetí na vysněnou pracovní pozici. Zejména pokud se bude jednat o místo, kde je součástí pracovního procesu styk se zákazníky. U přijímacího pohovoru hraje značnou roli první dojem. Jeho význam potvrzuje Erving Goffman, známý americký sociolog kanadského původu, který říká, že každý hraje ve svém životě divadlo, a to jakým způsobem ztvární svou roli uchazeče o případnou pracovní pozici, rozhoduje o jeho úspěšnosti. Podle něj bychom si všichni měli být vědomi síly prvního dojmu. Souvislost vidí i s jakousi rolí, kterou právě v daném okamžiku zastáváme. Každý je nositelem mnoha společenských rolí jako například matka, žena, zaměstnankyně, kamarádka, partnerka, aj.

Vedle metafor z divadelního prostředí jako je maska, role nebo scéna, používá Goffman také rád termín „fasáda“. Tímto termínem pojmenovává standardní výrazové vybavení, které člověk záměrně nebo mimoděk užívá během svého výkonu. Užší termín „osobní fasáda“ obsahuje například oblečení, pohlaví, věk a rasu, vzhled, způsob držení těla a mluvy, výraz obličeje nebo gestikulaci. Skutečnost, že každý, vždy, všude a víceméně vědomě hraje nějakou roli. (Goffman 1999: 18-30)

Jak je to, když už člověk zaměstnaný je a nechá se potetovat až během své pracovní kariéry? Nadřízený v žádném případě nemůže požadovat například odstranění tetování. Ale může chtít, aby zaměstnanci reprezentovali určitou image firmy i svým vzhledem. Pokud je ve smlouvě zaneseno, že zaměstnanci nesmějí mít viditelné tetování, došlo by v takovém případě k jejímu porušení. Pokud to ve smlouvě uvedeno není, může nadřízený pouze nařídit, aby tetování zaměstnanec skrýval - ať už oblečením, nebo módními doplňky.

„Neexistují žádné všeobecné předpisy s konečnou platností, které tetování v tom kterém zaměstnání zakazují – zde je všechno na úvaze zaměstnavatele.“ (Fiksa 2005)

Tetování je čistě naše životní volba a musíme počítat s jejími možnými důsledky. Za důležité považuji, že je stále možné, že přestože dle mých výzkumů je současná společnost v otázce tetování velmi tolerantní, nemusíme být kvůli tetování přijati do pracovního poměru, nebo následně může být pracovní poměr zrušen po potetování se. Žádnou právní oporu v zákoníku práce takové jednání sice nemá, ovšem pracujeme-li v soukromé firmě, záleží čistě na jejích požadavcích a směrnicích jakým způsobem bude k tomuto faktu přistupováno. Vhodnost či nevhodnost tetování v povolání není právně definována, tedy s výjimkou rasistických a jiných zakázaných motivů. Když tedy nezískáme pracovní místo jen kvůli tetování, nemůžeme nic namítat. Tuto skutečnost je potřeba zvážit a mít jí na paměti, když se rozhodujeme, zda ano, či ne. (www.katalog-tetovani.cz)

Odvětví, kde by mohlo viditelné tetování vadit, je především takové, kde bývá častý kontakt se zákazníky, například ve sféře bankovníctví, pojišťovnictví, public relations, tam bychom se měli zamyslet nad tím, zda jsme dobře zvážili eventuální dopad našeho rozhodnutí.

Fakt, že za poslední dobu vzniklo mnoho nových tetovacích salónů a mnoho nových stylů tetování, napovídá tomu, že situace ve společnosti se značně mění a tetování není stigmatizujícím prvkem.

Mikro-pigmentová implantace začíná být tolerována v široké společnosti, ve všech společenských vrstvách. Samozřejmě stále záleží na místě, kam svoje tetování umístíme, ale jako všude by mělo platit známé, „všeho s mírou“. Pokud má někdo „pokreslené“ celé tělo (obě ruce, obličej, krk, atd.) nebude to mít vždy jednoduché-co se týče profesní dráhy, pokud nezvolí dráhu třeba umělce, či tatéra.

Tetování se též stává častějším i u starší generace, hodně lidí se v dnešní době nechává tetovat až okolo čtyřicátého roku. Protože já sama jsem příznivcem tetování, mívám dobrý pocit, když mé tetování někdo na koupališti pochválí. Samozřejmě ale chápu, že pokud je potřeba reprezentovat firmu na obchodním veletrhu, měl by to být člověk reprezentativního vzhledu, a do toho masivní tetování na viditelných místech nepatří. Osobně zastávám názor, že za člověka hovoří zejména jeho pracovní výsledky a konkrétní úspěchy, než to, zda má, či nemá tetování, piercing, nebo růžové vlasy. (Pearmen 2015)

5. METODY VÝZKUMU

Podstatnou část mé bakalářské práce tvoří výzkum. Jeho cílem je zaznamenat, jak probíhá pracovní pohovor v případě, že se o zaměstnání uchází člověk, který je ozdoben mikro-pigmentovou implantací - tetováním.

Zaměřila jsem se na to, zda je na takového člověka nahlíženo jinak, než na uchazeče bez tetování. Dále mne také zajímá, na které pozice se podle respondentů tetování nehodí a zda jsou nějaké symboly, které by dotazovaným vyloženě vadily.

Pokusím se také porovnat, zda se nechávají tetovat spíše lidé z nižších sociálních vrstev s nižším vzděláním, nebo zda v takovém rozhodnutí nehraje vzdělání žádnou roli. Ráda bych též zjistila, zda jsou tetovaní jedinci přijímáni bez jakýchkoli předsudků a jsou vnímáni naprosto stejně jako osoby netetované.

Snažila jsem se kontaktovat také personální oddělení, abych zjistila přímo od nich, zda je pro ně tetování důvodem, proč by nemuseli uchazeče přijmout do pracovního procesu. Bohužel ale díky jejich časové vytíženosti si na mé otázky udělala čas pouze jedna personalistka, která pracuje v jedné velké globální firmě.

Pro výzkum jsem zvolila kvalitativní způsob dotazování. Rozhovory byly provedeny s tatéry a respondenty s tetováním. Výzkumný vzorek byl konstruován s cílem dosáhnout odpovědí od respondentů, kteří mají rozsáhlé a viditelné tetování.

Sběr dat probíhal od počátku června, kdy jsem začala provádět rozhovory až do poloviny července, větší část rozhovorů se mi podařilo realizovat v průběhu prázdnin, kdy se lidé začínali pomalu odhalovat a bylo tak jednodušší si jejich permanentní ozdoby povšimnout.

Podařilo se mi získat rozhovory od lidí z různých pracovních prostředí, v což jsem doufala a snažila jsem se využít každé příležitosti k tomu provést co nejzajímavější rozhovor týkající se tetování – například při čekání u lékaře.

Během mého šetření jsem se více zaměřila na množství potetovaných lidí kolem mne, v různých pracovních pozicích. Často jsem mikro-pigmentovou implantaci pozorovala v pohostinství na servírkách, číšnicích a také barmanech. Myslím si, že k práci za barem tetování svým způsobem patří a tak by mohlo být i výhodou u přijímacího pohovoru. Což se ukázalo jako pozoruhodný faktor, který jsem si před tím neuvědomila.

I já sama jsem měla možnost se během mého šetření účastnit pracovního pohovoru a ze zvědavosti jsem si dala záležet, aby i mé tetování bylo vidět – zajímalo mne, zda se nad tím někdo pozastaví. Jednalo se o práci na obchodním oddělení a došla jsem k závěru, že mé tetování nikoho nepohoršovalo, ani nezaujalo. V mém případě rozhodně nemělo žádný vliv na proces přijetí do pracovního procesu.

Celkem se mého šetření zúčastnilo 14 respondentů, z toho bylo 11 žen a 3 muži. Tento výsledek mne nijak nepřekvapil. Předpokládala jsem, že ženy budou k odpovědím vstřícnější, nežli muži.

	20-30	31-40	41-50
MUŽ	0	2	1
ŽENA	5	3	3

Rozhovory jsem rozdělila do tří skupin, kdy první skupinu tvořila personalistka Jana. Její názor byl pro mne velice důležitý, protože vypověděl o tom, jaký je skutečný pohled člověka rozhodujícího o přijetí uchazeče o zaměstnání.

Druhou skupinu tvořili tatěři – Szabi a Iva. Jejich názor byl pro mne také velice důležitý, protože se se zájemci o tetování setkávají při svém zaměstnání každý den a často s nimi hovoří o důvodech, které je k tetování vedou.

Třetí skupinu tvořili náhodně vybraní respondenti s viditelným tetováním.

5.1. VÝSLEDEK ŠETŘENÍ S PERSONALISTKOU

Dozvěděla jsem se, že nejdůležitější je pro personalisty vzhled a chování uchazečů o zaměstnání. Tetování již v dnešní době není pro většinu dotazovaných důvodem, proč by zájemce o práci nepřijali. Z rozhovoru s personalistkou Janou jsem se dozvěděla, že viditelné tetování by ji vadilo pouze na osobách, které by se přišli zajímat o práci zástupce ředitele, či jinak vysoce postavené místo. (*viz. Rozhovor s personalistkou Janou*)

Z rozhovoru s personalistkou Janou jsem měla velmi dobrý pocit, překvapilo mne, jak byla milá a na všechny mé otázky bez problému odpověděla.

Důležitou otázkou pro mne bylo to, zda je možné, že některého uchazeče by do zaměstnání nepřijala, kvůli tomu, že má tetování. I na tuto otázku mi bez dlouhého přemýšlení odpověděla, že by samozřejmě záleželo na tom, o jaké místo by se přišel uchazeč zajímat. S tetováním žádný problém nemá, pouze pokud by se jednalo o místo asistentky ředitele, mohlo by tetování představovat problém. Pokud by se ale o takové místo přišel ucházet někdo, kdo tetování sice má, ale není na viditelném místě, problém by to nebyl- vždy se dá takovýto problém vyřešit například košilí s dlouhým rukávem.

Kdyby jí bylo, dle jejích slov, o dvacet let méně, klidně by si tetování nechala sama udělat. S názorem, že tetování je známka vyvrhelů a kriminálků nesouhlasí. Stejně tak nesouhlasí s tím, že by si tetování nechávali dělat pouze lidé z nižších společenských tříd. Tetování si dle Jany nechávají dělat spíše lidé, kterým je do třiceti let.

5.2. ROZHOVORY S UMĚLCI TVOŘÍCÍMI MIKROPIGMENTOVOU IMPLANTACI

Pro svou práci jsem použila rozhovor s tatérkou Ivou a tatérem Szabim, které oba znám.

IVA

Tatérce Ivě je 43 let, poprvé jsem se s ní setkala na tetovací soutěži v Praze a po několika letech jsem ji náhodou potkala nedaleko svého bydliště a od té doby se občas společně setkáváme na různých akcích, takže jsem toho využila a udělala s ní rozhovor, který je přínosem pro mou práci.

První tetování dělala ve svých 14 letech, kdy jí k tomu dle jejích slov donutil její starší bratr. Měl tetování, které mu dělal kamarád. Nelíbilo se mu to, tak mu ho předělávala. Ve své profesi je takzvaný samouk, možná z toho důvodu nerada provádí tetování na viditelná místa. Její práce jsem ale měla možnost vidět a rozhodně si nemyslím, že by se měla čeho obávat. Pracuje velice hezky, čistě a je velice pečlivá. Sama zastává názor, že viditelné tetování představuje riziko například z důvodu budoucího povolání. Proto se snaží svým klientům viditelná tetování rozmluvit.

V jejích začátcích její klientelu tvořila převážně její věková generace většinou z řad kamarádů a známých. Postupem času se rozrostla o další zájemce. V současné době si v žádném případě nemůže stěžovat na nedostatek práce.

Dle jejích slov je rozhodující pro výběr tetování jeho symbolika, význam. Klient by si měl být jist, co a z jakého důvodu si chce dát vytetovat. Ráda s nimi jejich výběr dlouze konzultuje.

Iva si myslí, že ve společnosti stále přetrvává negativní názor na viditelná tetování. Lidé mají pořád zafixováno, že tetovaný člověk, znamená špinavý člověk. Setkává se s tím dodnes.

SZABI

Tatérovi Szabimu je 31 let. Znáám ho asi 10 let a poprvé jsem se s ním setkala, když jsem si nechala udělat svůj první piercing.

Tetuje dnes již patnáctým rokem. Nikdo ho k tomu přímo nepřivedl. Jednoho dne se poprvé ocitl v tetovacím salonu v Liberci a od té doby se začal ubírat tímto směrem. Nahrála tomu hodně i jeho tehdejší životní situace a asi to tak prostě mělo být.

Szabi o svých začátcích říká: *„Začátky byly těžké, dlouhé a náročné. Většinou metoda pokus a omyl (smích). Nikdo Ti tenkrát nic moc neporadil. Ale jsem rád, že jsem si tím vším prošel a zažil to. Dnes si objednáš základní kufřík za pár dolarů na Ebay, koukneš na youtube a jsi skoro tatér.(smích). A mimochodem, můj první zákazník byla moje statečná mamina.“*

Dle Szabiho se situace kolem tetování hodně změnila. V době kdy začínal, se lidé nechávali tetovat spíše na místa, kde se dalo tetování jednoduše skrýt. Dnes už je to ale jinak. Tetování se stalo velmi populárním a lidé si ho dávají i na místa běžně viditelná.

Na rozdíl od Ivy je jeho klientela tvořena spíše mladší skupinou lidí a to většinou od osmnácti do čtyřiceti let. Dle mého názoru je to způsobené hlavně tím, že Szabi tetuje hodně barevné a veselé motivy, které se hodí spíše na mladší generaci.

Jeho hlavním mottem je, že originál je jen jeden a stejně tak i každá „kérka“ má být originálem. Proto se také lidé nechávají tetovat.

O tom, že by mohlo být tetování diferencujícím znakem u přijímacího pohovoru si Szabi myslí své. Říká ale, že i přesto, že se tetování stává více a více populární, nikdy nevíte na koho, kde narazíte. Když bude na místě personalisty někdo, kdo nemá tetování rád, tak vás prostě nepřijme.

Tyto dva rozhovory s umělci zabývající se mikropigmentovou implantací pro mne byly velkou zkušeností. Oba dva byli hrozně hodní a vstřícní k odpovědím, ale přesto byl každý úplně jiný. Na Szabim je vidět, že je to mladý kluk, který při své práci miluje barvy a veselé obrázky. (viz. příloha č.5) Na stylu Ivy je naopak vidět, že tetuje spíše starší zákazníky, kteří takové bláznivé obrázky nevyhledávají.

5.3. VÝSLEDKY ŠETŘENÍ S TETOVANÝMI RESPONDENTY

Mého šetření se zúčastnilo převážně ženské pohlaví, jak můžeme vidět v tabulce.

	18-24	25-34	35-45
MUŽ	0	1	1
ŽENA	5	3	2

Při provedených rozhovorech jsem se setkala s velmi vstřícnými lidmi, kteří mi bez jakýchkoli problémů odpověděli na mé otázky i přesto, že jsem je velmi často oslovila při nákupu, či obědě, nebo v baru. Během mého šetření jsem oslovila jedenáct respondentů, kteří byli vybráni zcela náhodně. Důležitým faktorem pro mne bylo pouze jejich tetování. Často jsem slyšela mnoho zajímavých příběhů, které se týkaly tetování.

Zajímavým zjištěním pro mne bylo, že i přesto, že se jedné respondentky u pohovoru zeptali, zda má tetování, nebylo to pro ni tento fakt nijak stigmatizující a na pracovní pozici mzdové účetní byla přijata.

Co potvrdilo mé obavy, bylo zjištění, že respondentka, která se ucházela o pracovní pozici učitelky ve školce, nebyla právě kvůli této ozdobě těla přijata. Dokud ředitelka nevěděla o respondentčině tetování, chtěla ji do školky přijmout, toto rozhodnutí ale změnila po té, co uchazečku potkala v obchodě v oblečení, ve kterém byla její ozdoba viditelná. Jednalo se o paní ředitelku ve věku okolo šedesáti let, je možné, že nebyla respondentka přijata právě z důvodu toho, že lidé v její věkové kategorii mají tetování spojené s vězením, ale může to být i proto, že měla pouze strach, jak by na takovou ozdobu učitelky reagovali rodiče dětí ze školky.

Nikdo z dotazovaných ani po letech nelituje svého rozhodnutí nechat se potetovat. Ačkoli jsem narazila také na respondentku, které tetování zkazilo vztah, protože rodina jejího partnera měla tetování spojené s kriminálními živly, přesto to vzala s nadhledem a říká, že to tak mělo být, protože díky tomu poznala chvíli po té jiného partnera, který je teď zároveň jejím manželem.

Setkala jsem se při svém šetření také s tím, že mi některé respondentky řekly, že je pro ně tetování jakýmsi komunikačním prostředkem mezi cizími lidmi. Je to dle jejích slov „dobré téma na komunikaci“.

Na otázku, zda na tetované respondenty bylo nahlíženo kvůli jejich ozdobě s despektem, mi osm z deseti dotazovaných odpovědělo, že se s takovýmto pohledem nikdy nesetkali. Pouze dvě respondentky odpověděly ano – uchazečka o místo ve školce, a mzdová účetní.

Když jsem se respondentů zeptala, zda je nějaké povolání, na kterém by jim tetování vadilo, odpověděli všichni, že žádné také povolání není, ale někteří přiznávají, že tetování na místě učitele, či lékaře může být jistě riskantní. Přiznávají, že lidem neuznávající tetování by mohl učitel s permanentní ozdobou vadit již proto, že má být pro žáky vzorem a proto, když už tetování chce mít, měl by volit spíše místa, která se dají lehce zakrýt.

Symby, které dotazovaným často vadí, jsou především vulgární a různě protirasistické. Jinak ale uznávají, že je každého věc, co si nechá kam vytetovat.

Co mne při mém výzkumu zaujalo, bylo také to, kolik zaměstnanců nemocnice má tetování. Přesto, že mají předepsaný vzhled zaměstnanců, o tetování v něm není ani zmínka. Obě potetované sestřičky z nemocnice se shodly na tom, že kvůli své ozdobě neměly v práci nikdy žádný problém.

Zajímavým zjištěním pro mě také bylo, že většina dotazovaných respondentů dosáhlo vysokoškolského vzdělání. Proto mohu s jistotou vyvrátit tvrzení, že tetování je známkou nevzdělaných lidí.

Místem, kde se ukázalo být tetování výhodou je zajisté plážový bar. Respondentka, která měla mnoho hezkých, barevných tetování po rukách mi přiznala, že když byla na přijímacím pohovoru právě na místo barmanky na baru na Máchově jezeře, šéf jí přímo řekl, že ji přijme, proto, že si myslí, že by se její tetování mohlo návštěvníkům pláže líbit a mohla by tak přilákat větší množství návštěvníků.

6. DISKUZE

Vyhodnocení stanovených hypotéz.

1. *„Tetování v dnešní vyspělé společnosti nemá vliv na výsledek přijímacího pohovoru.“* Tato hypotéza byla potvrzena pouze částečně a to proto, že přesto že většina respondentů problémy neměla, našla se mezi nimi ale i jedna uchazečka o místo učitelky ve školce, která bohužel díky tetování nebyla na pracovní místo přijata.
2. *„Tetování je charakteristické především pro skupinu dospívajících a mladší generace.“* Hypotéza byla vyvrácena odpovědí tatérky Ivy, která mi sdělila, že její klientela je tvořena převážně zákazníky nad 40 let, přičemž nejstarší pán byl dokonce důchodového věku.
3. *„Tetování je známkou nevzdělaných lidí.“* Tuto hypotézu mohu díky výsledkům z mého výzkumu vyvrátit, protože většina dotazovaných respondentů má vysokoškolské vzdělání.

7. ZÁVĚR

Z mého šetření jsem došla k závěru, že tetování začíná být ve společnosti vnímáno s větší tolerancí. Z výsledků výzkumu vyplynul významný fakt, že tetování, není v žádném případě charakteristické pro skupinu lidí s nižším vzděláním.

Mladá generace vyrůstá v době, kdy je mikro-pigmentová implantace zcela běžný módní doplněk, zatímco generace nad 60 let, si pamatuje počátky tetování na kriminálních – špatných a špinavých lidech. Proto s nimi mají tento trend stále spojený.

Z pohledu personalistů již není v dnešní době tetování považováno za stigma. Je to zcela běžná věc, kterou vidíme denně kolem sebe. Zásadní může být pouze v případě, že by bylo extrémně viditelné a šel by se s ním člověk ucházet o pozici, například ředitele, či jeho zástupce. Na druhou stranu, samotní tatěři řekli, že tetování ředitele nějaké firmy, není v dnešní době žádnou zvláštností.

Při mém šetření jsem si nemohla nevšimnout také toho, že respondenti s tetováním mají kolem sebe více lidí, kteří jsou též ozdobeni mikro-pigmentovou implantací, zatímco netetovaní respondenti uvedli, že se kolem nich pohybují spíše lidé bez tetování. Přisuzuji to zpravidla tomu, že lidé, kteří se častěji navštěvují, mají také podobný vkus a životní styl a tím tetování tak trochu je.

Často mne také zaujalo, že respondenti mívají své tetování spojené především s rodinou, velmi populární jsou jména dětí a data jejich narození. Takové tetování má jistě větší smysl, než když si nechá někdo vytetovat kytku na rameno pouze proto, že se mu to momentálně líbí.

Zkrátka, pokud nemá člověk potetovaný celý obličej, je to ostatním zpravidla jedno. I když se samozřejmě najdou tací, i mezi mladšími generacemi, kteří tetování stále odsuzují a není to pro ně zajímavé, ani přijatelné.

ZDROJE

LITERÁRNÍ ZDROJE:

Disman, Miroslav. 2011. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum.

Durkheim, Émile. 2002. *Elementární formy náboženského života*. Praha: Oikoymenh, Oikúmené.

Fiksa, Radek. 2005. *Tetování*. Vyd. 1. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press.

Fisher-Mirkin, Toby. 1995. *Tajemná řeč módy - Co říkáme svým oblečením*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny

Gennep, Arnold van. 1997. *Přechodové rituály: systematické studium rituálů*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

Gilbert, Steve. 2001. *Tattoo history, a source book. An anthology of historical records of tattooing throughout the world*. New York: Juno Books.

GOFFMAN, Erving. 1999. *Všichni hrajeme divadlo: sebeprezentace v každodenním životě*, Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon

Hemingson, Vince a Jan Pavel. 2010. *Tetování: katalog motivů: základní příručka body-artu*. Přeložila Frecerová, P. Praha: Sloart.

HENDL, Jan. 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portal.

MAUSS, Marcel. 1973. *Socjologia i antropologia*. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe

DR. Nováček, Otakar. 1937. *Tetování a tetování*. Brno: Moravské nakladatelství.

Otto, Jan. 1906. *Ottův slovník naučný, díl XXV*, Praha.

Peasovi, Allan a Barbara. 2002. *Proč muži lžou a ženy pláčou*. Vyd. 1.

PITTS, Victoria. 2003. *In the flesh: the cultural politics of body modification*. New York: Palgrave Macmilian.

Rychlík, Martin. 2014. *Dějiny tetování*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Mladá fronta.

Rychlík, Martin. 2005. *Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

Sanders Clinton a Vail Angus. 2008. *Costumising the body: the Art and Culture of Tattooing*. Philadelphia: Tample University Press.

ČLÁNKY:

Doležal, J. X. 1998. „*Scarification*“, in *Reflex*.

Křížová, D. *Tetování a jeho sociálně psychologické aspekty: Sondáž do problematiky*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Diplomová práce na katedře psychologie FF UK, 88s.

Stěhulová, P. 2013. *Současná alternativní móda v České republice*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Diplomová práce na katedře humanitních studií, 93s.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

Brenstein, E. F. 2007. *Laser Tatto Removal*. [online]. NCBI: US National Library of Medicine National Institutes of Health.

Dostupné z: www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2884836/

Kajanová, A. 2012. *Současné tetování z hlediska „rituálního“ jednání*.

Dostupné z: www.antropoweb.cz/cs/soucasne-tetovani-z-hlediska-ritualniho-jednani

Matoušová, V. 2014. *Díky tetování jsem přišla o práci*. [online].

Dostupné z: <http://www.dama.cz/laska-a-vztahy/adela-28-diky-tetovani-jsem-prisla-o-praci-24309>

Pearmen, S. 2015. *Tattoos in the workplace, are they really taboo in 2015?*

Dostupné z: www.linkedin.com/pulse/tattoos-workplace-really-taboo-2015-sally-pearman

She-mon. 2012. *Lékař odmítl operovat pacienta s nacistickým tetováním.*

dostupné na:

<http://www.painart.cz/74/lekar-odmitl-operovat-pacienta-s-nacistickym-tetovanim/clanek/>

Vykydalová, A. 2015. *Z historie tetování.*

Dostupné z: www.studentpoint.cz/278-vytvarne-umeni/18007-z-historie-tetovani/

www.tattoo-dragon.cz

<http://kerky.cz/tetovani/tetovani-v-zamestnani/>

<http://www.forbes.com/sites/rachelhennessy/2013/02/27/having-a-tattoo-and-a-job/#fe817855b923>

<http://www.katalog-tetovani.cz/clanky/tetovani-a-zakonik-prace>

SEZNAM PŘÍLOH

Kódovník	1
Ukázka kódovaného rozhovoru	1
Fotogalerie	4

KÓDOVNÍK

KATEGORIE	PODKATEGORIE
TETOVÁNÍ	
PŘIJMACÍ POHOVOR	Uchazeč s tetováním
ZAMĚSTNÁNÍ, PŘI KTERÉM BY TETOVÁNÍ VADILO	
NEJČASTĚJŠÍ SKUPINA LIDÍ S TETOVÁNÍM	Tetování a jeho spojitost s vězením

UKÁZKA PŘEPSANÉHO A OKÓDOVANÉHO ROZHOVORU

Personalistka Jana:

1. Jaké je Vaše zaměstnání?

JANA: *Dělám již zhruba 15 let personalistku v globální firmě.*

2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

JANA: *Středoškolské s maturitou.*

3. Baví Vás vaše práce? Je zajímavá?

JANA: *Ano, baví, je pro mě zajímavá a naplňuje mě.*

4. Čeho si všimnete jako první na člověku, který se k Vám přijde zajímat o práci?

JANA: *No... Asi vzhled i chování. Samozřejmě je také důležité, aby byl upravený. Pak také to, jak přijde – když přijde hodně brzy, tak mě to štve a když přijde pozdě, tak to na mě taky nepůsobí dobře.*

5. Co bude první věc, která Vás napadne v případě, že se přijde o práci zajímat člověk s viditelným tetováním? Například kdyby měl potetovanou celou ruku? Může to být důvod, proč by nemusel být přijat do práce?

JANA: *No... Asi by záleželo na tom, o které pracovní místo by se přišel ucházet. Kdyby šlo třeba o asistentku ředitele, tak je možné, že bych ji kvůli tomu do práce nepřijala. Ale do výroby, nebo vývoje, nebo třeba i do marketingu by mi to určitě nevadilo. Takže určitě bude záležet na té pozici, no. Ale tak v 90 % by mi to nevadilo.*

6. Takže pro Vás není tetování známkou vyvrhelů, kriminálních nebo nevzdělaných lidí?

JANA: *Ne, to určitě ne. Takové předsudky určitě nemám.*

7. A vy sama tetování máte?

JANA: *Tetování? (smích).. Nene, já ne. (smích)*

8. A přemýšlela jste, že byste si ho nechala udělat?

JANA: *No, kdyby mi bylo tak o dvacet let méně, tak bych si ho klidně udělat nechala.*

9. A kolik je Vám let?

JANA: 48.

10. Které skupiny lidí si myslíte, že se nechávají nejčastěji tetovat?

JANA: *Já bych řekla, že je to spíše podle věku, než podle skupiny lidí. Když je člověk mladý, tak se chce podle mě tetováním zviditelnit a odlišit. A potom, když je člověk starší, tak si myslím, že je tak trochu nevyvážený. Takový ty, kterým je nad 40 a nechají se tetovat. Ale nechci je házet všechny do jednoho pytle. Jen mi to tak připadá. Ale u lidí do 30 let, mi to přijde zcela normální.*

11. A je nějaký symbol, který by Vám vytetovaný přímo vadil?

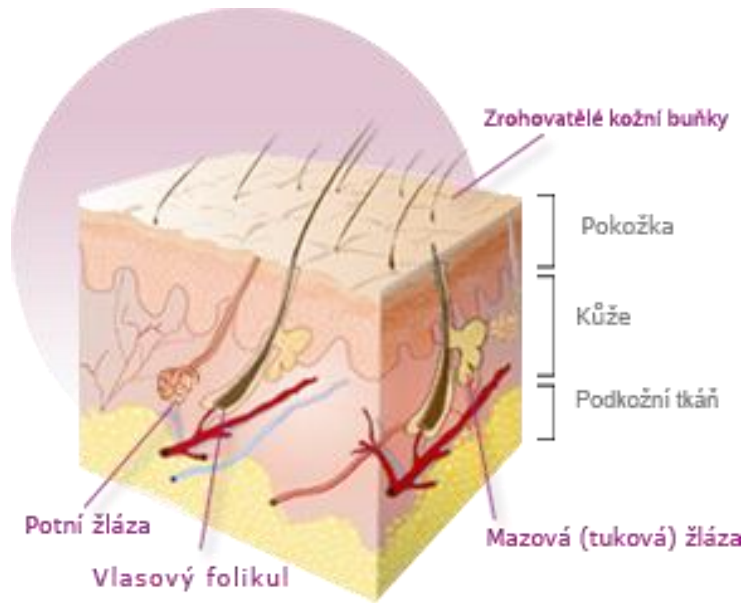
JANA: *Jakože bych třeba na někom viděla tetování a řekla si, že je to hrozné? No. To asi ne.*

12. A je nějaká profese, při které by Vám tetování vadilo?

JANA: *Asi ne, kromě té asistentky, nebo přímo ředitele, ale to pouze v případě, že bych je do pracovního procesu přijímala přímo já. Když někam přijdu a vidím člověka s tetováním, tak mi to určitě nevadí.*

FOTOGALERIE

1. *Pokožka*

2. *Vladimir Franz – bývalý kandidát na prezidenta*

3. *Tattoo convention 2015 v Praze*

4. *Výherní tetování tetovací soutěže (Jakub Zítka)*

5. *Tetování od Szabiho*

6. Kamila Rundusová

7. Tetování v průběhu odstraňování

8. Tetování není známkou nevzdělaných

